

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/55/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2519200513
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2519200513.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Terézie Mecelovej v spore žalobkyne: Prima banka Slovensko a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 34 575 951, proti žalovanému: A. N., nar. X. O. XXXX, trvalý pobyt A., zastúpeného advokátom: JUDr. Peter Vachan, Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, o 1.601,31 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo 4. mája 2020 č. k. 20Csp/25/2019-131, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti náhrady trov konania **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplatenie 43,86 eur s úrokom z omeškania 13,9 % ročne zo sumy 21,93 eur od 23. mája 2019 do 25. júna 2019 a vo výške 13,9 % ročne zo sumy 21,93 eur od 26. júna 2019 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 21,93 eur od 23. mája 2019 do 25. júna 2019 a vo výške 5 % ročne zo sumy 21,93 eur od 26. júna 2019 do zaplatenia. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 970,79 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.014,65 eur od 23. februára 2019 do 22. mája 2019, vo výške 5 % ročne zo sumy 992,72 eur od 23. mája 2019 do 25. júna 2019, vo výške 5 % ročne zo sumy 970,79 eur od 26. júna 2019 do zaplatenia, v splátkach vo výške 130 eur mesačne, splatných vždy do 20. dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. V zostávajúcej časti žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 26,72 %. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1, 2 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), § 261 ods. 3 písm. d), § 497 ObZ (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov), § 1 ods. 2, § 9 ods. 2 písm. k), l), § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ (zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v čase uzavretia zmluvy), § 53 ods. 9, § 517 ods. 1, 2, § 565, § 787, § 791 OZ (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov ku dňu omeškania s plnením dlhu. Vecne zdôvodnil uzavretou zmluvou o spotrebiteľskom úvere dňa 7. júna 2016 medzi stranami konania, na základe ktorej žalobkyňa poskytla žalovanému sumu 2.000 eur ako bezúčelový úver, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať mesačnými splátkami vo výške 34,64 eur od 20. júna 2016 do 20. mája 2024. Súd prvej inštancie podrobil zmluvu o spotrebiteľskom úvere obligatórnemu prieskumu obsahových náležitostí zmluvy podľa ustanovení ZoSÚ a dospel k záveru o absencii obsahovej náležitosti zmluvy

podľa § 9 ods. 2 písm. l) ZoSÚ (výška, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátka priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru), keďže uvedená obligatórna náležitosť predstavuje dôležitý údaj pre spotrebiteľa, pomáhajúci spoznať ako konkrétne budú náklady spojené so spotrebiteľským úverom uhrádzané. Predmetné zákonné ustanovenie predstavuje implementáciu ustanovení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v znení korigenda k smernici, do vnútroštátneho právneho poriadku, pričom ide o úplnú harmonizáciu smernice. Zrejmy konflikt medzi smernicou a zákonom bol riešený aj v rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie C 42/15, ktorý potvrdil, že smernica rozčlenenie splátky nepožaduje. V sporoch medzi jednotlivcami je však priamy účinok smernice vylúčený. Hoci členské štáty nie sú oprávnené prijímať oficiálne ustanovenia od smernice, teda nemajú zahŕňať do zmluvy o úvere iné náležitosti než sú uvedené v čl. 10 ods. 2 smernice, ZoSÚ ide nad rámec smernice požadujúc rozčlenenie splátky. Na podporu svojej argumentácie súd prvej inštancie označil rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017. Ďalšou preskúmanou obligatórnou náležitosťou bola ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa do splátky 35,49 eur započítala aj poplatok za poistenie vo výške 0,85 eur mesačne, ktorý pre naviazanosť na čerpanie úveru a zápočet do výšky splátky žalobkyňou, bolo potrebné považovať za náklad, ktorý je nutné zohľadniť pri výpočte RPMN, a tiež poplatok za poskytnutie úveru 100 eur. RPMN preto predstavuje 17,07 % a nie 16,9 %, ako je uvedené v zmluve. Súd prvej inštancie v dôsledku uvedených absencií kvalifikoval predmetný úver ako bezúročný a bez poplatkov. Preto žalobou uplatnený nárok bol dôvodný vo výške 970,79 eur (odpočítaním úhrad 1.029,21 eur od výšky poskytnutého úveru 2.000 eur) a v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Žalobkyňa si uplatnila aj poplatok za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 1,70 eur. V zmluve je uvedený súbor poistenia (súbor A), poplatok za poistenie schopnosti splácať úver 0,85 eur mesačne, pričom v bode 2.5 klient vyhlásil, že prevzal a oboznámil sa s poistnou zmluvou a všeobecnými poistnými podmienkami pre poistenie schopnosti splácať úver. Žalobkyňa poistnú zmluvu ani všeobecné poistné podmienky nepredložila. Zo zmluvy nevyplývalo, že by žalovaný uzavrel písomnú poistnú zmluvu s poistiteľom, dohodol si poistné plnenie alebo že by bola špecifikovaná náhodná udalosť, ktorá plnenie podmieňuje. V dôsledku uvedeného súd prvej inštancie nepovažoval poistnú zmluvu za platne uzavretú a nárok na poistné zamietol. Žalobkyni priznal súd prvej inštancie úrok z omeškania, pričom mal za preukázané, že podmienky na zosplatenie úveru splnené boli a k zosplateniu došlo na základe výzvy na predčasné splatenie úveru zo dňa 22. februára 2019. Vyhlásením predčasnej splatnosti zo strany veriteľa zmluva zaniká. Zaniká preto aj povinnosť splácať úver v dohodnutých splátkach a platiť z poskytnutej istiny úroky. Podľa ustálenej súdnej praxe dohodnuté úroky patria veriteľovi len do splatnosti dlhu. Zohľadniac platby žalovaného po podaní žaloby, bol priznaný žalobkyni úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 1.014,65 eur od 23. februára 2019 do 22. mája 2019, vo výške 5 % ročne zo sumy 992,72 eur od 23. mája 2019 do 25. júna 2019, vo výške 5 % ročne zo sumy 970,79 eur od 26. júna 2019 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti úrok z omeškania súd zamietol. Žalovanému na zaplatenie dlhu boli povolené mesačné splátky vo výške 130 eur mesačne, keďže obidve strany konania súhlasili s uvedenou výškou splátky, splatnej vždy do 20. dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1, 2 v spojení s § 256 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Pomerne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalovanému. Úspech žalobkyne predstavoval 63,36 % (970,79 eur a 43,86 eur, v ktorej časti bolo potrebné zavinenie na zastavení konania pričítať žalovanému, v dôsledku plnenia po podaní žaloby) a úspech žalovaného činil 36,64 %. Žalobkyni tak vzniklo právo na náhradu trov konania v rozsahu 26,72%. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania má rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby žalobkyňou vo výške 43,86 eur s príslušenstvom, pred prvým pojednávaním (súhlas žalovaného sa nevyžadoval), súd rozhodol o čiastočnom zastavení konania.

2. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti vo veci samej a v časti náhrady trov konania podala včas odvolanie žalobkyňa navrhujúc jeho zmenu vyhovením žalobe a priznaním náhrady trov konania. Odvolanie odôvodnila tým, že nesprávnym procesným postupom súd prvej inštancie znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobkyňa zotrvala na názore, že výpočet RPMN je v zmluve správny a v súlade so zákonom. Z odôvodnenia rozsudku nie je

zrejme, či súd použil výpočet RPMN stanovený zákonom, teda či údaj uvedený v zmluve je nesprávny. Odkaz na internetovú kalkulačku je nepresvedčivý. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/201/2010. Ročná percentuálna miera nákladov je vyjadrená základnou rovnicou podľa § 19 ods. 1 ZoSÚ. Ak mal súd pochybnosti o správnosti výpočtu, mal vykonať dokazovanie vyjadrením odborne spôsobilej osoby alebo znaleckým dokazovaním. Na podporu svojej argumentácie žalobkyňa označila rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/19/2017, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/114/2017 a rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/408/2016, ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/7/2018, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/150/2017 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/10/2018, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 27Co/74/2019. Žalobkyňa zastávala názor, že aj údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa uvedený v zmluve (celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť) je správny a zodpovedá násobku počtu splátok (96) a výške anuitných splátok 34,64 eur, s poplatkom za poskytnutie úveru 100 eur, t.j. spolu 3.425,44 eur. Tento údaj je v súlade aj s ust. § 2 ods. 9 ZoSÚ, podľa ktorého poistenie sa zarátava do celkových nákladov len vtedy, ak spotrebiteľ musel poistnú zmluvu uzavrieť. Žalovaný sa zaviazal popri anuitnej splátke 34,64 eur splácať aj splátku poistného vo výške 0,85 eur. Podpisom úverovej zmluvy potvrdil, že prevzal a oboznámil sa pred podpisom úverovej zmluvy s poistnou zmluvou a všeobecnými obchodnými podmienkami pre poistenie schopnosti splácať úver. Zo zmluvy nie je možné vyvodiť, že poistenie bolo podmienkou uzatvorenia úverovej zmluvy. Naopak, zmluvu bolo možné bez akýchkoľvek dôsledkov na jej podmienky uzatvoriť aj bez uzavretia poistenia, ktoré bolo možné kedykoľvek zrušiť. Poistné nebolo uvedené v celkových nákladoch spotrebiteľa, pretože uzatvorenie poistenia nebolo podmienkou uzavretia úverovej zmluvy medzi stranami konania a nemalo vplyv na žiadnu podmienku úverovej zmluvy. Súd prvej inštancie do celkových nákladov nesprávne započítaval aj poistné. Na podporu svojej argumentácie žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/123/2018. Ak súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala existenciu poistnej zmluvy aj napriek tomu, že žalovaný svojim podpisom potvrdil, že prevzal a oboznámil sa s poistnou zmluvou, ako aj súvisiacimi dokumentmi, mal žalobkyňu vyzvať na doplnenie žaloby. Podľa § 129 ods. 1 CSP ak ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil. Ak žaloba neobsahuje dostatočné skutkové odôvodnenie, ide o vadu žaloby a je povinnosťou súdu pokúsiť sa uvedeným postupom o jej opravu alebo doplnenie. Žalobkyňa mala byť teda vyzvaná kvalifikovaným spôsobom na odstránenie väd žaloby. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/262/2017, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/57/2017, uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co/262/2017, uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Co/25/2018, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/57/2017, uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10Co/74/2018, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/6/2018, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/211/2018, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/174/2018, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/43/2018, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/139/2018, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/43/2018, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/189/2018, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/87/2019. K možnosti doplniť dokazovanie v odvolacom konaní, žalobkyňa poukázala na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/25/2017. V rámci predzmluvných rokovaní má každý klient žalobkyne možnosť zvoliť si uzatvorenie úverovej zmluvy bez poistenia, s poistením súboru A alebo s poistením súboru B. Žalobkyňa sprostredkúva poistenie schopnosti splácať úver v dvoch alternatívnych poistných produktoch. Súbor poistenia A zahŕňa poistenie schopnosti splácať úver pre prípad smrti, trvalej invalidity a pracovnej neschopnosti. Súbor B zahŕňa poistenie schopnosti splácať úver pre prípad smrti, trvalej invalidity, pracovnej neschopnosti a straty zamestnania. Poistenie sa dojednáva prístupím klienta k rámcovej poistnej zmluve pre poistenie schopnosti splácať úver (uvedené vyplýva z čl. 8 Obchodných podmienok). Žalovaný si vybral súbor poistenia A, čo vyplýva o zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorého výška je v zmysle v časti 7 Sadzobníka súdnych poplatkov 0,85 eur mesačne. Žalobkyňa predložila ako dôkaz úverové zmluvy iných klientov, ktoré boli uzatvorené v rovnakom období a v ktorých poistenie nebolo dojednané vopred. Žalobkyňa doručila súdu aj Informáciu o RPMN zo 7. júna 2016. Namietala, že jej neprislúcha právo na úrok po zosplatnení. Takýto nárok trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, aj po predčasnom zosplatnení. Poukázala na ust. § 497, § 502 ods. 1, 3 ObZ, ako aj komentár k dotknutým ustanoveniam Obchodného zákonníka, na ust. § 13 ods. 3, § 16 ods. 1 ZoSÚ, ako aj dôvodovú správu k zákonu č. 106/2014 (ktorým sa navrhovala legislatívna úprava, v zmysle ktorej úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov mali patriť dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565), ktorá zmena nebola prijatá. Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/113/2018, odkazujúc na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie veriteľ má nárok na zmluvný úrok z úveru bez ohľadu na

zosplatnenie dlhu, a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splatenia poskytnutých finančných prostriedkov dlžníkom. Podľa rozsudku Súdneho dvora Európskej únie v spojených veciach C-96/16 a C-94/17 cieľom úrokov z omeškania je sankcionovanie splnenie povinnosti dlžníkov splatiť úver v lehotách, odradiť dlžníka od omeškania, nahradiť veriteľovi škodu, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov vyplýva nárok na bežné úroky do skutočného zaplatenia úveru, ako aj možnosť kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania. Podľa rozhodnutia NS SR publikovaného v časopise Zo súdnej praxe pod č. 55/1996 úroky v dohodnutej výške pri poskytnutí úveru patria do splatnosti úveru. Pre prípad omeškania s vrátením peňažných prostriedkov nebola dohodnutá iná sadzba úrokov. Patria aj za dobu po splatnosti úveru v rovnakej výške. Žalobkyňa poukázala aj na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/108/2017, 8Co/138/2017, 8Co/206/2018, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/12/2017, rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Co/23/2017, 43Co/7/2018, 43Co/21/2018, 43Co/28/2017, 43Co/29/2018, 43Co/37/2018, 17Co/121/2018, 41Co/52/2019, rozhodnutia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/116/2017, 8Co/193/2017, 7Co/366/2017, 12Co/4/2018, rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/297/2017, 5Co/250/2017, 5Co/414/2017, 5Co/465/2017, 5Co/6/2018, 5Co/60/2018, 5Co/311/2017, 5Co/372/2017, 5Co/339/2017, 5Co/8/2018, 3Co/248/2017, 5Co/77/2019, ako aj na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/22/2018, 14Co/29/2018, 25Co/71/2018, odlišné stanovisko k rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/38/2018. Žalobca zastáva rovnaký názor ako Najvyšší súd Českej republiky vo veci sp. zn. 33Cdo/212/2014, podľa ktorého zákonné úroky z omeškania nenahradzujú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dojednali.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Žalobkyňou bola predložená rámcová zmluva o poistení, bez podpisu žalobkyne a tiež osoby oprávnenej konať v mene poisťovne. Zdôraznil, že s takýmto rozsiahlym dokumentom akým je rámcová zmluva o poistení nebol pred podpisom zmluvy oboznámený. Na Všeobecných obchodných podmienkach nie je podpis žalovaného, teda žalobkyňa nepreukázala, že pred podpisom zmluvy sa s nimi oboznámil a preto nemôžu byť súčasťou zmluvy o úvere. Žalobkyňou bola vopred predložená formulárová zmluva o úvere, kde bolo uvedené pristúpenie žalovaného k poisteniu, a keďže žalobkyňa nepreukázala, že by bez poistenia úver poskytnutý bol, resp. poskytnutý za daných podmienok, poistenie malo byť započítane do RPMN. Na podporu svojich tvrdení žalovaný poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/79/2019, najmä na závery, v zmysle ktorých dojednané poistenie bolo súčasťou formulárovej spotrebiteľskej zmluvy, ktorej obsah spotrebiteľ ovplyvniť nemohol a pri pochybnostiach o obsahu platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Spotrebiteľ nemal možnosť výberu, či si predmetný úver poisť alebo nie. Záver o tom, že uzavretie poisťovnej zmluvy nebolo podmienkou získania úveru, ak zmluva nedáva spotrebiteľovi možnosť vybrať si, či o poistenie vyslovene žiada alebo ho odmieta, nemôže obstať. Spotrebiteľ musí byť zrozumiteľne informovaný a musí mu byť daná jednoznačná možnosť slobodne sa vyjadriť, či poistenie schopnosti splácať úver žiada alebo nie. Došlo tak k zneužitiu postavenia silnejšej zmluvnej strany, spoliehajúc sa na to, že spotrebiteľ vyplní všetky rubriky vo formulárovej zmluve. Uvedené konanie nemožno posúdiť inak nekalé. Údaj o výške splátky poisťovného nebol zahrnutý do výšky RPMN, čo malo za následok jej nesprávnu výšku stanovenú v zmluve. Pokiaľ žalovaný so žalobkyňou uzavreli poistenie, mali byť náklady na poistenie zahrnuté do celkových nákladov spotrebiteľa. Preto údaj o RPMN v poisťovnej zmluve nie je správny a je v neprospech žalovaného, keďže nezohľadňuje všetky jeho náklady. Zmluva o úvere je jednoznačne bezúročná a bez poplatkov, pretože obsahuje nesprávny údaj o celkovej výške úveru. Ak žalovaný reálne čerpal sumu 1.900 eur (žalovanému bol započítaný poplatok 100 eur), pričom v zmluve je uvedený nesprávny údaj 2.000 eur, má to rovnaké následky, ako keby údaj o celkovej výške úveru v zmluve nebol uvedený. Ak zákon v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyžaduje uvádzať všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, je nepochybné, že je tu potrebné zaradiť i matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej RPMN. Dohoda o výške úroku z omeškania v obchodnoprávných vzťahoch nie je limitovaná všeobecne záväzným právnym predpisom. Prevažná rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky sa priklonila k právnemu názoru, že dojednané úroky z úveru patria veriteľovi len za dobu do splatnosti úveru. Následne už len úroky z omeškania. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 476/2012, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/81/2018, tiež na komentár k Občianskemu zákonníku, podľa záverov ktorého dohodnuté úroky z poskytovaných peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od splatnosti dlhu je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania.

4. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovaného zotrvala na svojej argumentácii, v zmysle ktorej žalovaný podpisom úverovej zmluvy potvrdil svoje pristúpenie k poisťovnej zmluve, uzavretej medzi bankou a poisťovňou a súhlasil s poistením v rozsahu súboru uvedeného v zmluve. Podpisom úverovej zmluvy potvrdil, že prevzal a oboznámil sa, pred podpisom úverovej zmluvy s poisťovnou zmluvou a všeobecnými obchodnými podmienkami pre poistenie schopnosti splácať spotrebiteľský úver. Všeobecné obchodné podmienky a obchodné podmienky sú súčasťou zmluvy. Podľa rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-42/15 zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/190/2018, 5Co/241/2018. Právny úkon uzavretý prostredníctvom formulárovej predtlačky nie je právom zakázaný a nemôže automaticky znamenať, že spotrebiteľ sa s jeho obsahom neoboznámil alebo s jeho obsahom nesúhlasil. V posudzovanej veci bola výška úveru dohodnutá sumou 2.000 eur a do nákladov bol zahrnutý aj ďalší záväzok vo výške 100 eur (poplatok za poskytnutie úveru). V časti úhrady poplatku za poskytnutie úveru bol zánik tohto záväzku dohodnutý aj vo forme zápočtu, ktorý je legálnym prostriedkom zániku peňažného záväzku iným spôsobom ako reálnou úhradou. Dohoda o započítaní je dohodou o osobitnom spôsobe zániku v časti záväzku žalovaného vo výške poplatku za poskytnutie úveru a nemá vplyv na dohodnutú celkovú výšku úveru. Žalobkyňa poukázala na skutočnosť, že všetky predpoklady použité na výpočet RPMN sú uvedené v zmluve. Zákon nepožaduje uvádzať v zmluve konkrétny matematický výpočet RPMN, ani špeciálne označovať predpoklady pre jej výpočet. Žalobkyňa poukázala na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/26/2017 a uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/237/2017. Zmluvné úroky patria až do doby reálneho vrátenia finančných prostriedkov, a teda nárok na zmluvné úroky trvá až do skutočného splatenia úveru. Zmluvné úroky predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný ich platiť od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia.

5. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

6. Žalobkyňa v odvolaní namietala predovšetkým záver súdu prvej inštancie o absencii obsahovej obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ (absencia RPMN a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť), ako aj podľa § 9 ods. 2 písm. l) ZoSÚ (výšku, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov), ktoré boli dôvodom sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

7. Podľa § 2 písm. g) ZoSÚ celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady, vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

8. Podľa § 2 písm. i) a h) ZoSÚ sa ročnou percentuálnou mierou nákladov rozumejú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19. Celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

9. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

10. Z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva celková výška mesačnej splátky 35,49 eur, ktorá pozostáva z výšky anuitnej splátky úveru 34,64 eur a platby za poistenie úveru vo výške 0,85 eur mesačne, ktorý údaj uvádzal aj Prehľad splácania predložený žalobkyňou. Súd prvej inštancie

správne zdôraznil naviazanosť poplatku za poistenie na čerpanie úveru. Podpisom úverovej zmluvy mala byť automaticky uzavretá aj poisťná zmluva. Žalobkyňa nepreukázala vzhľadom na formulárový charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere, že uzavretie dohody o poistení, konkrétnom poplatku za poistenie, bolo nezávislé a samostatné. Nedošlo k preukázaniu skutočnosti, že spotrebiteľ nemusel uzavrieť poisťnú zmluvu, aby získal úver za ponúknutých podmienok. Z úverovej zmluvy vyplýva, že klauzula o poistení bola obsiahnutá priamo vo formulárovej zmluve, ktorú predložila žalobkyňa ako veriteľ žalovanému ako spotrebiteľovi. Ten potom nemal možnosť vybrať si, či o poistenie žiada alebo ho odmieta, pričom spotrebiteľovi sa v danom prípade vybral aj druh poistenia. Spotrebiteľovi má byť daná a navonok preukázaná možnosť slobodne urobiť prejav vôle či chce uzavrieť okrem úverovej zmluvy aj poisťnú zmluvu alebo nie. Poukaz na aj iné zmluvy uzavreté žalobkyňou bol v tomto smere bez právneho významu. Dohoda o poistení úveru má potom charakter doplnkového vedľajšieho zmluvného dojednania, uzavretého aby spotrebiteľ získal úver za ponúkaných podmienok.

11. Argument zmluvnej slobody spotrebiteľa tu nemôže obstať, pretože takáto sloboda je len iluzória, keďže zmluvu vo formulárovej podobe pripravovala žalobkyňa ako zmluvný partner spotrebiteľa a s ohľadom na nepomer vo vyjednávacej sile zmluvného partnera a spotrebiteľa je zjavné, že spotrebiteľ sa len s ťažkosťou môže domôcť zmeny vopred pripravených zmluvných dojednaní. V jednotlivých odboroch podnikania postupujú zmluvní partneri spotrebiteľov obdobne a preto spotrebiteľ, ktorý by sa rozhodol nepristúpiť na vopred pripravené zmluvné podmienky, by odsúdil sám seba k životu mimo bežnú spoločnosť, bez využívania jednotlivých služieb. Po spotrebiteľovi nič také požadovať nemožno. Od jeho zmluvného partnera však naopak je možné požadovať, aby sa vo svojej činnosti choval voči spotrebiteľovi poctivo (porov. rozsudok Okresného súdu v Chebe sp. zn. 15C/410/2009). Dôvera spotrebiteľa v poctivé konanie dodávateľa predpokladá, aby v prípade jej narušenia súd nahradil zdanlivú (formálnu) zmluvnú rovnováhu faktickou. Tým je modifikované i právo zmluvnej strany rozhodnúť, aké zmluvné dojednania budú včlenené do zmluvy.

12. Medzi základné informácie, ktoré je veriteľ povinný poskytnúť spotrebiteľovi už pri ponuke spotrebiteľského úveru patrí nielen úrok z úveru, ale aj všetky poplatky, resp. akékoľvek náklady účtované veriteľom spotrebiteľovi v súvislosti s poskytnutím úveru. Ročná percentuálna miera nákladov vyjadruje porovnateľné číslo, ktoré má slúžiť spotrebiteľovi pre komparáciu ponúk rôznych finančných inštitúcií, a tým umožniť mu vybrať si najvýhodnejší úver podľa svojich potrieb. Vypočítava sa z výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa, ktoré sú so spotrebiteľským úverom spojené.

13. Z dôvodu, že žalobkyňa nezahrnula náklady na doplnkovú službu súvisiacu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to poisťné do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom (ktorú skutočnosť žalobkyňa v odvolaní výslovne potvrdila), výška RPMN v predmetnej zmluve obsahovala nesprávnu hodnotu, keďže ročnou percentuálnou mierou nákladov sa rozumejú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Nebolo teda sporné, že náklady na poisťné neboli zahrnuté do celkových nákladov, v dôsledku čoho údaj o RPMN bol nesprávny v neprospech spotrebiteľa, ako aj údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (zahŕňajúcej celkové náklady spotrebiteľa). Nebol potom daný dôvod zaoberať sa konkrétnou výškou RPMN v tomto prípade a bolo potrebné považovať predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov. Spotrebiteľ tu nemal možnosť výberu, či predmetný úver poisť alebo nie. Dojednané poisťné bolo súčasťou formulárovej spotrebiteľskej zmluvy, ktorej obsah ovplyvniť nemohol a pri pochybnostiach o obsahu spotrebiteľskej zmluvy platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Ak poisťné bolo povinné, žalobkyňou zahrnuté (periodicita, splatnosť spolu platbou anuitnej splátky) do splácania pravidelnej mesačnej splátky, podliehalo výpočtom vyššie uvedených obligatórnych náležitostí zmluvy, s absenciou ktorých sa spája sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

14. Zákon o spotrebiteľských úveroch stanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia faktickej zmluvnej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti a to práve tie, ktoré sú uvedené v § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy) zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie v písomnej forme sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako

sankcie pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu (uvedené už odznelo v rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

15. Vzhľadom na dôsledok absencie obsahovej obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ (ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť), ktorým je zákonná sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (§ 11 ods. 1 písm. b/, d/ ZoSÚ), na ktorú súd prihlíada ex offa (z úradnej povinnosti), odvolacia argumentácia žalobkyne týkajúca sa nároku na úrok po zosplatnení úveru bola bez právneho významu. Za ustálenú prax dovolacieho súdu sa pritom považuje už aj riešenie právnej otázky, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo 46/2020, 5Cdo 42/2020, sp. zn. 2Cdo 115/2019, 8Cdo 237/2019, 8Cdo 135/2020, 9Cdo 24/2020, 8Cdo 221/2019, 2Cdo 241/2019).

16. Súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru aj vo vzťahu k uplatňovanému nároku na zaplatenie poistného (poistenie schopnosti splácať úver) vo výške 1,70 eur, zamietnutím žaloby v tejto časti. Žalobkyňa odôvodňovala uzavretie poistnej zmluvy podpisom žalovaného na úverovej zmluve, ktorým potvrdil, že prevzal a oboznámil sa pred podpisom úverovej zmluvy s poistnou zmluvou a všeobecnými obchodnými podmienkami pre poistenie schopnosti splácať spotrebiteľský úver (bod 2.5) s tým, že poistenie sa dojednáva prístupím klienta k rámcovej poistnej zmluve pre poistenie schopnosti splácať úver, vyplývajúce z čl. 8 obchodných podmienok (doručované so žalobou ako jej príloha).

17. Samotné prehlásenie spotrebiteľa zakomponované v texte zmluvy (podpisom ktorej mal spotrebiteľ súčasne potvrdzovať prevzatie a oboznámenie sa so zmluvnými dokumentami), nepredstavuje dôkaz o tom, že si veriteľ splnil svoju povinnosť. Bez ohľadu na takúto klauzulu je veriteľ povinný dôveryhodne preukázať, že spotrebiteľa s označenými dokumentmi oboznámil. Podľa rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-449/13 CA Consumer Finance SA v. Bakkaus obozretný veriteľ si musí byť vedomý nevyhnutnosti zbierania a uchovania dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenia. Vzhľadom k tomu, že žalovaný popieral, že bol s tak rozsiahlym dokumentom akým je rámcová zmluva o poistení pred podpisom zmluvy oboznámený, ako aj so všeobecnými obchodnými podmienkami a zo strany žalobkyne mu bola predložená vopred naformulovaná zmluva o úvere s prístupím žalovaného k poisteniu, nebolo uzavretie poistnej zmluvy žalovaným preukázané.

18. Spotrebiteľ, ktorý má platiť platby poistenia musí dostať všetky informácie o poistení, ktoré má zo zákona dostať osoba v pozícii poistenej osoby. Úverová zmluva žalovaného ako spotrebiteľa neinformovala o podmienkach poistenia aspoň v rozsahu minimálnych náležitostí v zmysle § 788 OZ, ktoré musí obsahovať poistná zmluva (najmä o poistných udalostiach, v dôsledku ktorých mu vzniká nárok na poistné plnenie a o povinnostiach poisteného, iných ako platenie nákladov za poistenie). Ide o podstatné informácie, ktoré spotrebiteľ potrebuje pre svoje rozhodnutie o uzavretí poistnej zmluvy a aj pre výkon svojich zmluvných práv a záväzkov. Podpisom úverovej zmluvy malo dôjsť súčasne k uzavretiu poistenia k úveru. U priemerného spotrebiteľa veriteľ sa tým dosiahne viazanosť zmluvou, o ktorej uzavretie nemusí mať spotrebiteľ vôbec záujem, pričom dojednanie naprieč záujem veriteľa na uzavretí poistnej zmluvy v prospech jeho zmluvného partnera, poisťovne, ktorú veriteľ vybral. Je to ďalší zmluvný vzťah a poisteniu by preto mala predchádzať náležitá informačná a poučovací povinnosť veriteľa. Veriteľ je povinný preukázať, že obchodné podmienky sú spotrebiteľovi známe, tak aby sa mohol pred uzavretím zmluvy skutočne s nimi oboznámiť, vrátane všetkých svojich práv a povinností. Nepostačuje preto vyhlásenie spotrebiteľa, že obchodné podmienky prevzal a oboznámil sa s nimi. Každý odkaz na jednotlivé dokumenty musí byť pritom jasný, zrozumiteľný a transparentný, včleňujúci podmienky do zmluvy.

19. Rozsiahla argumentácia žalobkyne týkajúca sa nutnosti výzvy súdu na predloženie listinných dôkazov bola bez právneho významu, vychádzajúc z jej tvrdení o nároku na zaplatenie poistného, s poukazom na spôsob dojednania poistenia, vyplývajúceho z úverovej zmluvy a jednostranného vyhlásenia žalovaného v úverovej zmluve vo vzťahu k poisteniu.

20. Ďalší dôvod sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (rozčlenenie splátky na výšku, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov) v odvolaní namietaný nebol, a iné odvolacie námietky v odvolaní vznesené neboli.

21. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej ako vecne správne potvrdil.

22. Potvrdzujúci výrok odvolacieho súdu sa vzťahoval aj na rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade trov konania. Pomer úspechu a neúspechu strán konania (úspech žalobkyne predstavoval 63,36 % a úspech žalovaného 36,64 %) stranami konania namietaný nebol. Žalobkyni vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 26,72 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

23. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný v plnom rozsahu, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v odvolacom konaní neúspešnej. O náhrade trov odvolacieho konania bolo preto rozhodnuté tak, že žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

24. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.